

Welkom!

Wat is de kracht van feedback in het hoger (beroeps) onderwijs?

Naar een onderzoeks- agenda

6 juni

Dominique Sluijsmans
Lectoraat
Professioneel Beoordelen

**Afsluitende discussie van het
symposium Leren van toetsen:
de rol van feedback**

**ZU
YD**

Kaartjes

Welk inzicht heb je opgedaan?

Wat is nog onbeantwoord?

Hoe kan het platform bijdragen?

**Hoe kan
beoordelen
het leren in
gang zetten
in plaats van
afstompen?**

DIE TRALIES HEB IK LATEN
PLAATSEN NAAR AANLEIDING VAN
DE GEBEURTENISSEN TIJDENS
ONS LAATSTE GESPREK

DENK JE DAT JE
SINDSDIEN BETER HEBT
LEREN OMGAAN MET
LICHTE KRITIEK?

PLATFORM

Leren van

TOETSEN

De context van het hoger (beroeps) onderwijs

Welke impact heeft deze context op de wijze waarop wij studenten feedback geven en beoordelen?

Doel discussie

**Input leveren
voor concrete
ideeën voor
vervolgonder-
zoek naar
feedback in het
hoger onderwijs**

Toetsen met leerwaarde

Een reviewstudie naar de
effectieve kenmerken van formatief toetsen

Maastricht University

Zuyd
Hogeschool

**ZU
YD**

Open Universiteit
www.ou.nl

Fontys

Lerarenopleiding Tilburg

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

**De effectiviteit van formatief toetsen
(waaronder feedback) wordt bepaald
door een goede afstemming tussen
condities, doelen, methoden en de te
verwachten of geplande *leeruitkomsten***

Dank!

Voor tien inspirerende workshops

Suzanne Boone, Lianne van Beusekom, Marit de Koning, Stephan Blom, Mark Smit, Jeanine Enter, Paulien Honkoop, Els Roskam-Pelgrim, Andries Vroegrijk, Frans Prins, Marieke van der Schaaf, Bart Huisman, Iris Cloosterman, docenten en onderwijsontwikkelaars

**ZU
YD**

Samenvattende gedachten (1)

- Wordt feedback als een afhankelijke of onafhankelijke variabele beschouwd (doel of middel)?
- Willen we feedback niet teveel instrumenteren?
- Theorie vooral onderwijskundig (Hattie & Timperley; Shute; Zimmerman)
- In hoeverre wordt het praktijkprobleem als uitgangspunt voor onderzoek genomen?
- Is feedback op summatieve toets geen *contradictio in termine*?
- Wie bepaalt de waarde van feedback?
- Wat is het doel van feedback? En begrijpen studenten dat ('Wat willen ze nu?')?

Samenvattende gedachten (2)

- Hoe de black-box van feedback openbreken?
- In hoeverre is het onderscheid formatief-summatief nog zinvol?
- Wat is de relatie tussen acceptatie/gebruik van feedback en expertiseontwikkeling?
- Is er wel voldoende aandacht voor *gedragsverandering* na feedback (bij docent en student)?
- Erkennen we de impact van non-verbale feedback?
- Moeten we niet af van het schoolse woord toetsen?
- Vragen docenten feedback aan hun studenten?
- Nog veel 'ja maar.....'

Kapstok

**Vijf
bouwstenen
van
professioneel
beoordelen**

**als basis voor het formuleren van 15
mogelijke onderzoeksvragen voor een
onderzoeksagenda *Leren van toetsen***

Uitgangspunt

**Feedback
kunnen geven
en ontvangen
zijn
professionele
vaardigheden**

die naadloos aansluiten bij hbo-doelen
zoals de Dublin-descriptoren en 21st-
century skills – kritisch leren denken

De professie

ZU
YD

**Wat zijn
mogelijke
onderzoeks-
vragen bij
bouwsteen 1:
de professie?**

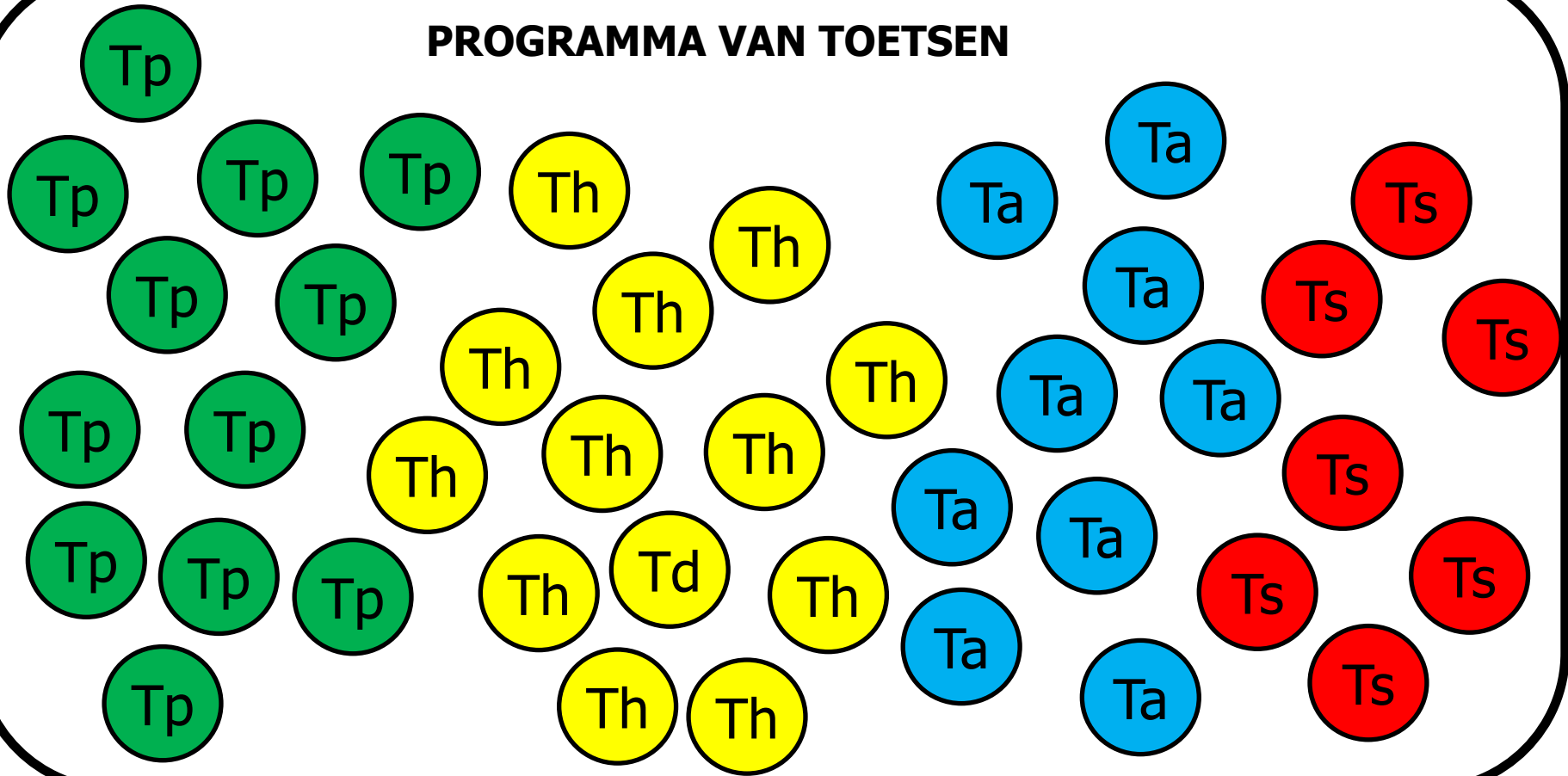
Vragen voor onderzoeksagenda

- Welke rol speelt feedback in een specifieke professie (techniek, zorg, onderwijs, etc.) en hoe kunnen we deze kennis inzetten?
- Wat zijn de doelen en kenmerken van deze feedback en zijn er verschillen tussen professies?
- In hoeverre is feedback generiek en hoeverre hangt deze samen met het proces, product of gedrag waar feedback op wordt gegeven?

Programma van beoordelen

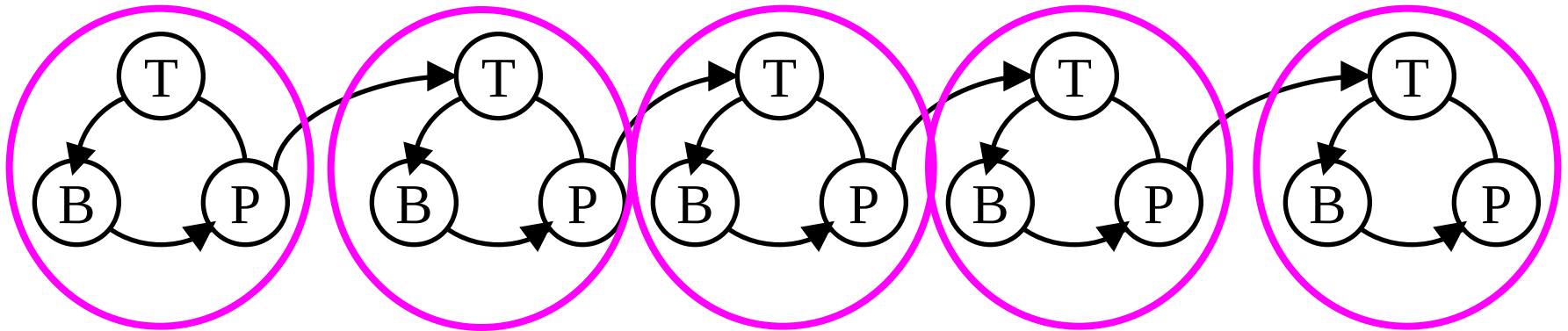
PROGRAMMA VAN TOETSEN

- = toets voor beslissing hoofdfasebekwaam
- = toets voor beslissing differentiatie
- = toets voor beslissing verdiepingsjaar
- = toets voor beslissing startbekwaam (diploma)

Meerdere cycli

Van Merriënboer, J. J. G., & Sluijsmans, D. M. A. (2009). Toward a synthesis between cognitive load theory and self-directed learning. *Educational Psychology Review*, 21, 1, 55-66.

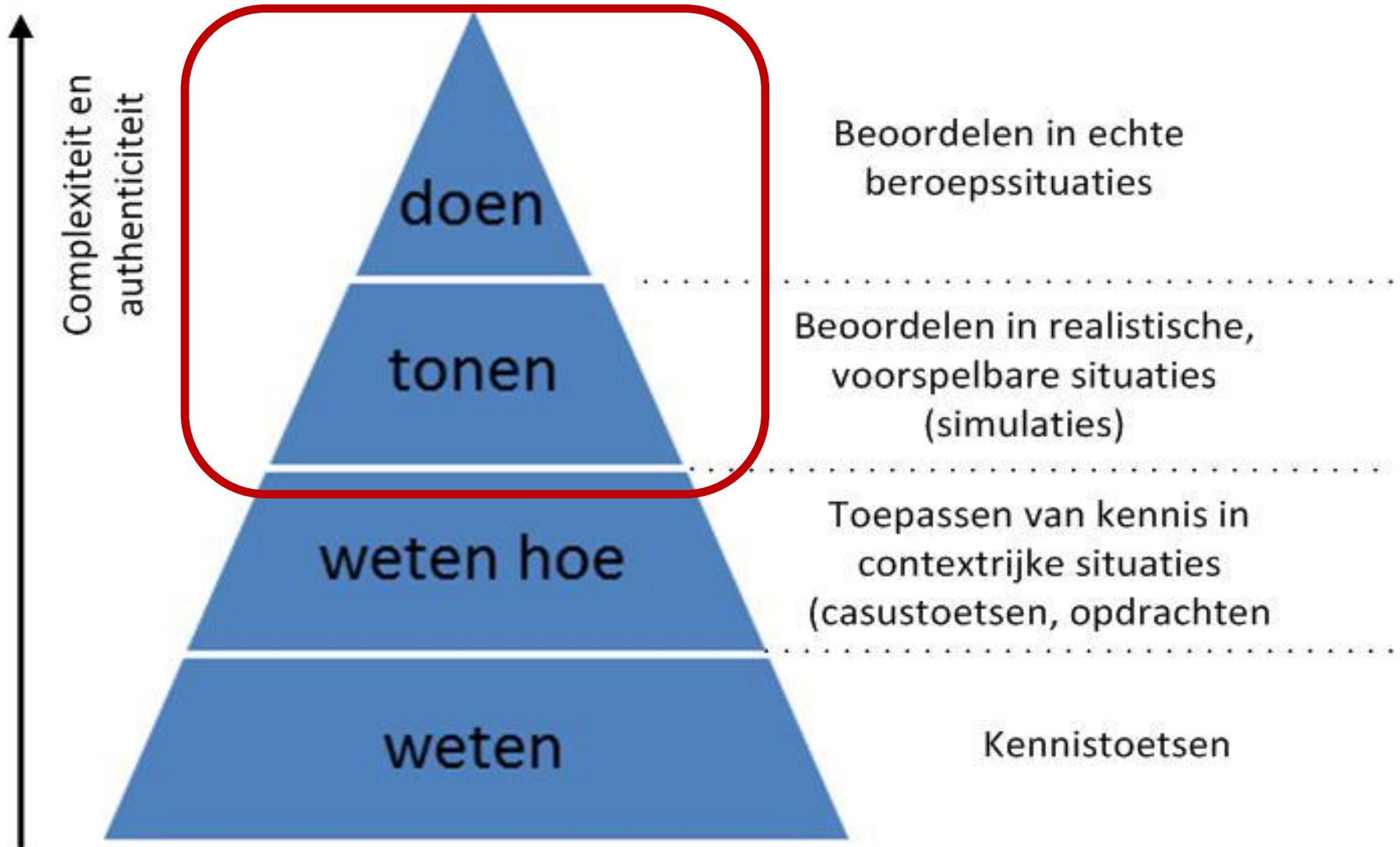

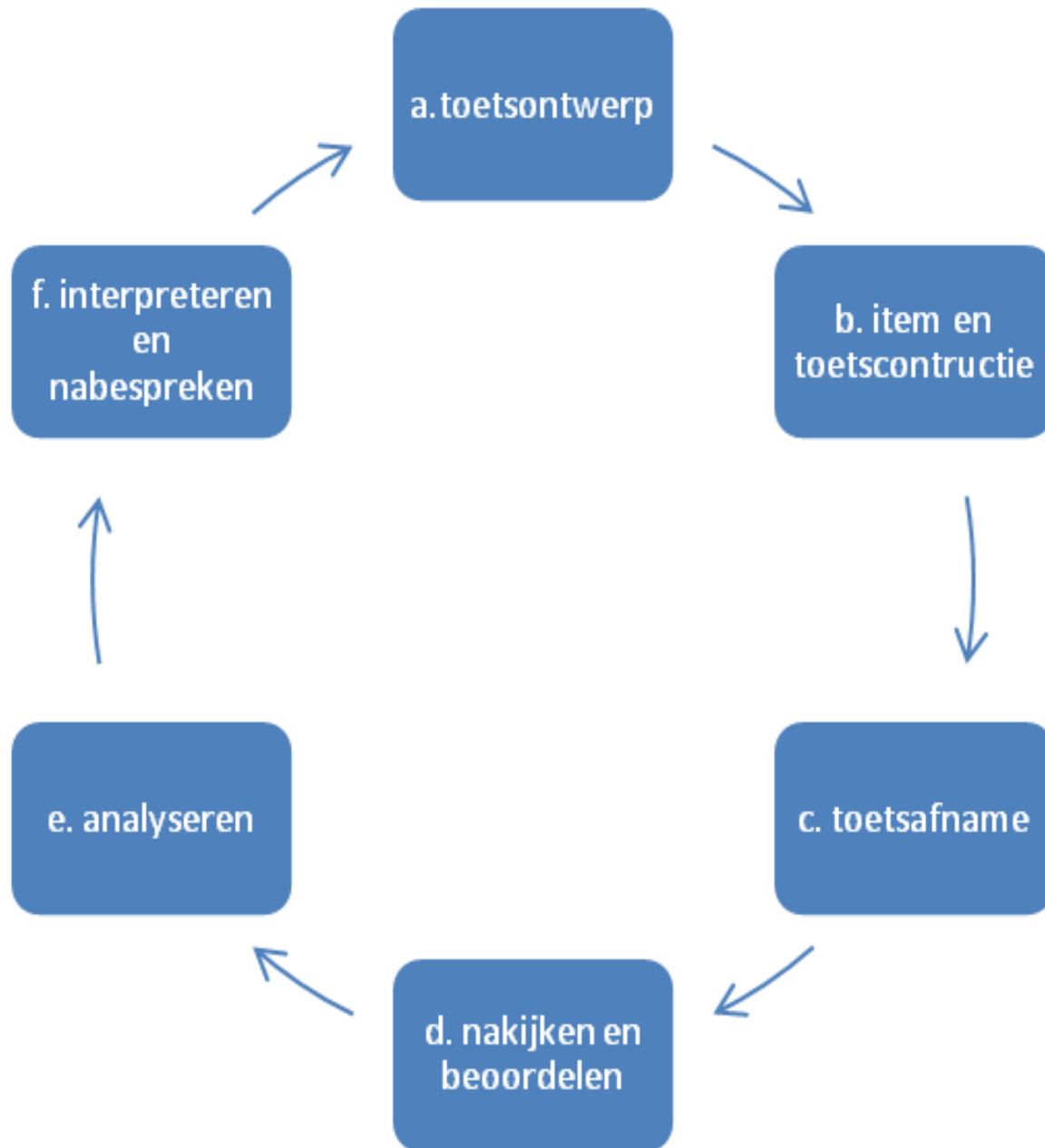
T = taakuitvoering

B = (zelf)beoordeling

P = plannen van de volgende taak

Piramide van Miller

**Wat zijn
mogelijke
onderzoeks-
vragen bij
bouwsteen 2:
een programma
van
beoordelen?**

Vragen voor onderzoeksagenda

- Hoe bouwt feedback zich gedurende een opleiding op? Verschilt het type feedback aan eerstejaars van die aan vierdejaars?
- Welk feedback leidt tot een verandering in professioneel *gedrag* (tonen en doen)?
- Hoe ziet een feedbackproces binnen (toetsproces) en tussen beoordelingstaken (toetsprogramma) uit en welke effecten heeft dit op leren?

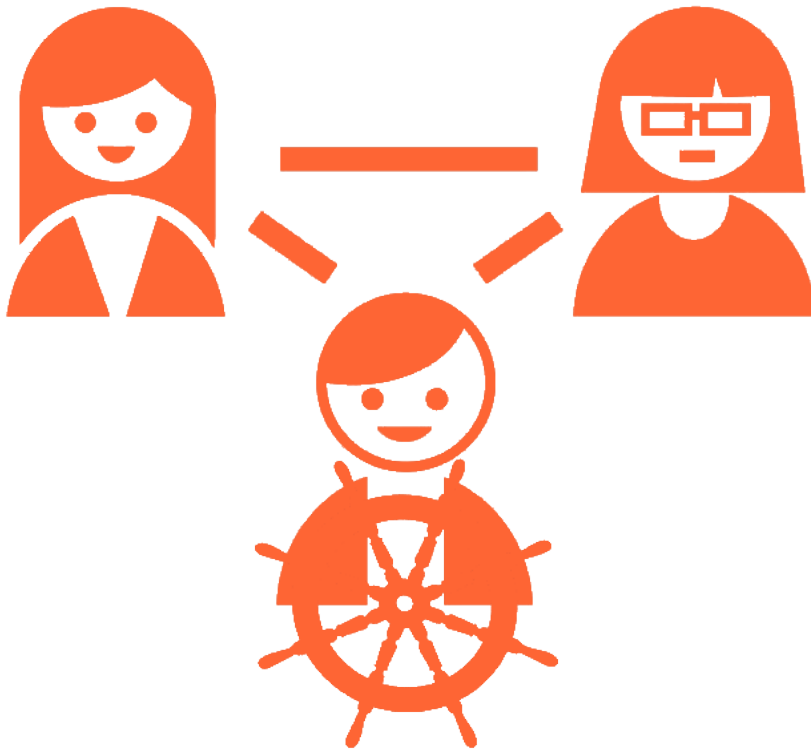
De professionele beoordelaar

**ZU
YD**

**Wat zijn
mogelijke
onderzoeks-
vragen bij
bouwsteen 3:
de docent?**

Vragen voor onderzoeksagenda

- Hoe geven ervaren docenten feedback in vergelijking met niet-ervaren docenten? En hoe doen experts uit het veld dat? Welke typen vragen stellen zij?
- Hoe ziet interprofessionele feedback er uit? Welke meerwaarde heeft deze voor leren?
- Wat zijn effecten van 'continuous' feedback en welke toetsdidactische vaardigheden vraagt dit?

De professionele student

**ZU
YD**

**Wat zijn
mogelijke
onderzoeks-
vragen bij
bouwsteen 4:
de student?**

Vragen voor onderzoeksagenda

- Hoe kunnen we studenten meer regie geven in het feedbackproces en welke effecten heeft dat?
- Wanneer ervaren studenten 'feedback-overload' en met welke variabelen hangt dit samen? Hoe leren we hen feedback te laten vragen, geven en ontvangen?
- Hoe zetten studenten feedback om in gedrag, hoe ziet dat proces er uit?

Een professionele cultuur

**ZU
YD**

**Wat zijn
mogelijke
onderzoeks-
vragen bij
bouwsteen 4:
een
feedbackcultuur?**

Vragen voor onderzoeksagenda

- Hoe ziet een professionele feedbackcultuur in een opleiding eruit? Wat zijn kenmerken?
- Hoe werken docenten samen in het borgen van de kwaliteit van feedback aan studenten, welke visie hebben zij op goede feedback (feedbackspel)?
- Wat zijn vormen van informele feedback en welke effect heeft informele feedback op leren?

Spelen met de vijftien onderzoeks- vragen

Maar ook...

**Nadenken over
de vraag
welke
onderzoeks-
methoden bij
al deze vragen
passen!**

Feedforward

Durf te kiezen in onderzoeks-thema's en ga daar kennis over genereren, je kunt niet alles in één keer!

De rijke context van het hoger (beroeps)onderwijs is vertrekpunt!

**OEN ANNA
gebruikt
NIVEA en
OMA is aan
de LSD**

Verankerd in leren

Vijf bouwstenen voor
professioneel
beoordelen in het
hoger beroepsonderwijs

Rede lezen?

[www.zuyd.nl/onderzoek/
lectoraten/
professioneel-beoordelen](http://www.zuyd.nl/onderzoek/lectoraten/professioneel-beoordelen)

**ZU
YD**

**Veel succes
met het
platform en....
Zuyd
Hogeschool
werkt graag
mee!**

veel dank!

Voor nu een goed en zonnig
(Pinkpop?) weekend gewenst!

**ZU
YD**

Discussie

1. Welke vraagstukken liggen er nog?
2. Welke zijn prioriteit (en wie bepaalt dat)?
3. Hoe kan het onderzoek van het platform naar deze vraagstukken er uit zien?